

ואנחיה בכיסתיה מאי – And he placed it in his wallet; what is the ruling

OVERVIEW

(זמן בגיטין of writing) תקנה (of writing) חכמים accomplished with their ר"י asked אביי in the case of ואנחיה and in the case of ממה"י, since in both these cases the זמן הכתיבה (והחתימה) predates the זמן הנתינה. There is a dispute between רש"י and תוספות whether these questions were also according to the one who maintains that זמן was instituted because of פירות.

פירש בקונטרס¹ מה הועילו חכמים בתקנתם בין לענין זנות² –

רש"י explained that the question is what did the חכמים accomplish with their regulation regarding writing a date in the גט, whether if the תקנה was regarding זנות, or -

בין לענין פירות דטרפה לקוחות מיום הכתיבה³ –

Whether the תקנה was regarding פירות; it will not accomplish anything in this case, for she will collect the פירות from the לקוחות from the day the גט was written –

פירות: anticipates a difficulty (in פירש"י) regarding the question on תוספות

אף על גב דלעיל⁴ אמר ריש לקיש דיש לבעל פירות עד שעת חתימה –

Even though previously ר"ל ruled that the husband owns the פירות only until the time of signing the גט, but not afterwards, so the woman rightfully collects the פירות from the יום הכתיבה (והחתימה) לקוחות from the –

⁵ (רש"י in defense of) responds תוספות

הכא מודה דיש לבעל פירות עד שעת נתינה כיון דאי מפיסה תיפייס⁶ –

Nevertheless, here in this case of ואנחיה, (even) ר"ל admits that the husband owns the פירות until the time of giving the גט, since if he will appease her, she will be appeased (and he will not divorce her).

¹ In our text רש"י mentions this only regarding the discussion of ממה"י, but not by ואנחיה.

² She will be מזונה after the יום הכתיבה while she still is an א"א and then she will show the גט where the date (falsely) indicates that she was divorced before the זנות. How can we allow such a גט?!

³ She was divorced sometime after the יום הכתיבה, but she will show the גט which indicates that she was divorced מיום הכתיבה and she will collect from the לקוחות שלא כדין

⁴ ד"ה איפוך there תוספות יז,ב.

⁵ See footnote # 12.

⁶ There is no definitive intent of divorce at the time of הגט והחתימה.

ומיהו ההוא דגיטין הבאין ממדינת הים דפירש בקונטרס⁷ דלתרווייהו פריך קצת קשה⁸ –

However, there is a slight difficulty regarding that discussion of גיטין which come from overseas, that ר"י explained that the גמרא asks according to both – 'תקנה חכמים accomplished with their (פירות וזנות) ר"ל ור"י

דלמה לא יפסיד משעת חתימה לריש לקיש כיון שאם היתה אצלו היה מגרשה לאלתר⁹ –
For why should not the husband lose the פירות from the time of חתימה according to ר"ל, since he would have divorced her immediately if she were near him –

ועוד קשה לרבינו יצחק דמה הועילו חכמים בתקנתם משמע –

And the ר"י has an additional difficulty with פירש"י; for the question of מה הועילו חכמים בתקנתם, indicates –

דהשתא איכא למיחש כאילו לא היה בו זמן –

That now by these (two) cases we can be concerned as if there was no זמן –

וזה אינו דבאין בו זמן חוששים שלא תפסיד האשה¹⁰ –

But this is not so (regarding פירות), for in a case where there is no זמן in the גט, we are concerned that woman should not lose out on the פירות –

וחששא דהכא לא משום אשה אלא משום לקוחות¹¹ –

However the concern here (in the two cases of כתביה ואנחיה or גיטין הבאין ממדה"י) there is no concern for the woman but rather we are concerned for the לקוחות, therefore the expression מה הועילו חכמים בתקנתם is not appropriate, for the תקנת חכמים of זמן accomplished what it set out to do, namely to protect the אשה.

ונראה לרבינו יצחק דהנך תרי¹² פירכי למאן דאמר שמא יחפה¹³ –

And it is the view of the ר"י that these two challenges (regarding כתבי ואנחי and שמא יחפה) are only according to the one who maintains (גיטין הבאין ממדה"י) –

אבל למאן דאמר משום פירי ניחא דבדין מפסידין הלקוחות משעת חתימה:

⁷ ד"ה מה.

⁸ See 'Thinking it over' # 1.

⁹ Regarding כתביה ואנחיה we could answer (as תוספות did) that even though ר"ל generally maintains יש לבעל פירות עד שעת חתימה, however here that he is not certainly divorcing his wife (דאי מפייסה תיפייס), therefore he has פירות עד שעת חתימה; however by גיטין הבאין ממדה"י where he would have divorced her immediately had she been here, the regular ruling of ר"ל should apply that יש לבעל פירות עד שעת חתימה, so the woman can be לקוחות כדין טורף!

¹⁰ They will claim she was divorced later than she actually was.

¹¹ The woman will illegally collect from the לקוחות משעת חתימה, which is before the נתינה.

¹² Tosfos does not accept what he previously stated in defense of פירש"י (see footnote # 5).

¹³ See 'Thinking it over' # 2.

However, according to the one who maintains פירי משום it is fine, for the לקוחות legally lose their rights to the פירות from שעת חתימה.

SUMMARY

ר"י maintains that the questions on כתביה ואנחיה and גיטין הבאין ממדה"י are on ר"י, while תוספות maintains they are only on ר"י.

THINKING IT OVER

1. גיטין הבאין פירש"י on the question of קצת קשה writes that it is a תוספות. ¹⁴ Why does תוספות write that it is merely קשה קצת? ¹⁵

2. שמא יחפה מ"ד writes that these two questions are only according to the פירי, but not according to the one who says משום פירי. ¹⁶ However, previously ¹⁷ תוספות wrote that ודוחק לומר דלא פריך הכא אלא למ"ד משום פירי. How is it that here תוספות does not find it a דוחק to say that the question is only according to the שמא מ"ד משום שמא?! יחפה!

¹⁴ See footnote # 8.

¹⁵ See נח"מ # 18-19 and אמ"ה.

¹⁶ See footnote # 13.

¹⁷ תוד"ה גזייה. See TIE there footnote # 7.